

GENERELLA ÅTGÄRDER

Identifiera bakomliggande orsaker
 Beräkna energi-, protein- och vätskebehov
 Påbörja registrering av intag
 Gör munhälsobedömning
 Informera patient och/eller närstående samt ev. personliga assistenter eller personal på boende/i hemtjänst om behov av åtgärder
 Informera ansvarig läkare för ev. utredning (oupptäckt sjukdom, kompletterande undersökningar)
 Kontakt med andra vårdgivare kan tas om samtycke från patient inhämtats och dokumenterats
 Plan för uppföljning

MAT OCH NUTRITIONSÅTGÄRDER

OMVÅRDNADSÅTGÄRDER

MEDICINSKA ÅTGÄRDER

STÖD/KONSULTATION

MATLEDA ELLER NEDSATT APTIT

Energi- och proteintät mat och dryck
 3 energi- och proteintäta mellanmål
 Max 11 timmars nattfasta
 Alternativrätter, ev. önskekost
 Berikning med energi- och proteintäta livsmedel
 Speciallivsmedel som kosttillskott och berikningsprodukter

Anpassad måltidsmiljö
 Hjälp med matdistribution
 Insatser vid måltid

Läkemedelsgenomgång
 Smärtlindring inför måltid
 Enteral/parenteral nutrition

Biståndshandläggare
 Dietist
 Läkare/apotekare

DÅLIGT MUNSTATUS

Muntorrhet

Anpassad mat
 Extra sås
 Syrlig dryck/syrliga tillbehör

Salivstimulering/saliversättning
 Fluorbehandling
 Munvård

Läkemedelsgenomgång

Svampinfektion

Kalla maträtter
 Konsistensanpassad mat
 Undvik stark och syrlig mat och dryck

Mineralvatten innehållande natriumbikarbonat, t ex Vichyvatten
 Munvård
 Salivstimulering

Antimycotika

Blåsor och sår i munnen

Kalla maträtter
 Konsistensanpassad mat
 Undvik stark och syrlig mat och dryck

Munvård

Lokalbedövningsmedel
 Åtgärder relaterat till orsak

Dålig tandstatus/protes

Konsistensanpassad mat

Munvård

Tandläkare
 Tandhygienist
 Läkare/apotekare
 Dietist
 Biståndshandläggare

	MAT OCH NUTRITIONSÅTGÄRDER	OMVÅRDNADSÅTGÄRDER	MEDICINSKA ÅTGÄRDER	STÖD/KONSULTATION
LUKT- OCH SMAKFÖRÄNDRING	<i>Kalla maträtter Anpassad kryddning och smaksättning</i>		<i>Läkemedelsgenomgång</i>	<i>Läkare/apotekare Dietist</i>
FYSISKA OCH FUNKTIONELLA PROBLEM <i>Sväljsvårigheter</i>	<i>Konsistensanpassad mat och dryck</i>	<i>Lugn måltidsmiljö Måltidsobservation Anpassad sittställning</i>		<i>Logoped (sväljningsundersökning) Dietist Biståndshandläggare</i>
Motoriska svårigheter	<i>Konsistensanpassad mat och dryck</i>	<i>Måltidsobservation Anpassad sittställning Åthjälpmedel Matningshjälp/måltidsstöd</i>		<i>Arbsterapeut/ Fysioterapeut Biståndshandläggare Dietist</i>
ILLAMÅENDE ELLER KRÄKNINGAR	<i>Klara drycker Kalla maträtter, smakneutral mat Små, täta måltider</i>	<i>Individanpassade måltidstider/-miljö Uteslut smärta/förstoppning</i>	<i>Antiemetika Läkemedelsgenomgång</i>	<i>Läkare/apotekare Dietist</i>
FÖRSTOPPNING	<i>Fiberrik/lösande mat Vätska</i>	<i>Regelbundna toalettbesök Mobilisering</i>	<i>Laxantia Läkemedelsgenomgång</i>	<i>Läkare/apotekare Dietist</i>
DIARRÉ	<i>Rikligt med vätska/vätskeersättning Mat med stoppande effekt</i>	<i>Måltidsmiljö Livsmedelshygien</i>	<i>Motorikhämmande läkemedel Läkemedelsgenomgång</i>	<i>Läkare/apotekare Dietist</i>
PSYKOSOCIALA FAKTORER		<i>Hjälpinsatser i hemmet Samordnad individuell plan (SIP)</i>		<i>Biståndshandläggare Kurator/Psykolog</i>

ÖVERRAPPORTERING

MED insatser eller behov av hemsjukvård eller till särskilt boende/korttidsboende	Med insatser eller behov av hemtjänst utan hemsjukvård
<p>Dietist (om inkopplad) Skicka: Nutritionsordination till sjuksköterska i kommunen. Använd blankett Nutrition-ordination¹ alternativt Dietistanteckning. Följande ska framgå i Nutritionsordinationen: Bakomliggande orsak, status, behandlingsmål, kostordination, behov av näringsprodukter/speciallivsmedel, enteral nutrition, uppföljning, kontaktuppgifter till ordinator.</p> <p>Sjuksköterska Dokumentera: Insatta och/eller ordinerade nutritionsåtgärder</p>	<p>Dietist (om inkopplad) alternativt sjuksköterska Vid behov av måltidsstöd eller matdistribution - uppmana patient att kontakta biståndshandläggare för ansökan.</p> <p>Dietist (om inkopplad) alternativt sjuksköterska/läkare Vid enteral nutrition och behov av handräckning från hemtjänsten - säkerställ att egenvårdsintyg finns utfärdat.</p>

¹ Nutritionsbehandling – Ordination. Ifyllningsbar blankett samt tillhörande riktlinje finns på Vårdgivare Skåne–Vårdriktlinjer–Nutrition–Vårdprogram och stödmaterial–Ansvarsfördelning Åtgärdsförslaget är framtaget av arbetsgrupp Nutritionsvård. Publicerat på Vårdgivare Skåne–Vårdriktlinjer–Nutrition–Förebygga och behandla undernäring. Jan 2022.